

Sygn. akt III CK 280/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Bronisław Czech

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa K. B.

przeciwko A. K.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 23 lutego 2005 r., kasacji
pозwanego od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 11 lutego 2004 r., sygn. akt II Ca
(...),

oddala kasację.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2003 r. pozbawił wykonalności w całości tytuł wykonawczy - akt notarialny Rep. A (...)/95 opatrzony w klauzulę wykonalności - w stosunku do powódki K. B. Apelacja pozwanego A. K. została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 11 lutego 2004 r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powódka w akcie notarialnym zawarła oświadczenie o ustanowieniu hipoteki na swojej nieruchomości w celu zabezpieczenia

pożyczki, udzielonej przez pozwanego M. W., w kwocie 13.000 zł oprocentowaną w wysokości 8% miesięcznie. Pożyczka udzielona została w dniu 21 września 1995 r. na okres do dnia 31 marca 1996 r. Wysokość zobowiązania powódki za ten okres, obejmującego sumę dłużną wraz z odsetkami, wyniosła 19.552 zł. Postanowieniem z dnia 6 maja 2002 r. Sąd Okręgowy w K. ograniczył egzekucję na podstawie tytułu zawartego w akcie notarialnym w stosunku do K. B. do wysokości wskazanej wyżej kwoty zabezpieczonej hipoteką.

Sąd ustalił ponadto, że kwoty wpłacone pozwanemu przez M. W. oraz powódkę wraz z kwotą przedstawioną skutecznie do potrącenia, przewyższają wysokość zobowiązania, które w związku z tym wygasło. Powódka nie ponosi przy tym odpowiedzialności za należności z tytułu odsetek za okres po dniu 31 marca 1996 r., gdyż porozumienie pomiędzy pozwanym a M. W. (pożyczkobiorczynią) co do przedłużenia terminu zwrotu pożyczki nie odnosi skutku wobec powódki.

Sąd Okręgowy, oddalając apelację pozwanego, uznał poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia za prawidłowe. Jako bezzasadny ocenił zarzut naruszenia art. 876 k.c., którego Sąd pierwszej instancji nie powołał jako podstawy swojego rozstrzygnięcia. Podkreślił także wiążący charakter postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 maja 2002 r., którym ograniczono egzekucję z aktu notarialnego Rep. A (...) /95 do wysokości hipoteki obciążającej nieruchomości K. B. Jako podstawę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności Sąd wskazał wygaśnięcie hipoteki w związku z wygaśnięciem wierzytelności zabezpieczonej (art. 94 ustawy o księgach wieczystych i hipotece).

Ponadto Sąd drugiej instancji uznał, że odpowiedzialność powódki oraz M. W. względem pozwanego ma charakter odpowiedzialności *in solidum* co oznacza, że działania M. W. niekorzystne dla powódki są w stosunku do niej bezskuteczne.

Kasacja pozwanego oparta została na obu podstawach kasacyjnych. Skarżący zarzuca naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 777 k.p.c. przez przyjęcie, że zawarte w akcie notarialnym poddanie się egzekucji dotyczy ustanowienia hipoteki na nieruchomości dłużnika. W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej wskazuje się naruszenie art. 353¹ k.c., a także art. 371 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W ramach podstawy naruszenia przepisów postępowania skarżący wymienił jedynie art. 777 k.p.c. Jego zdaniem naruszenie tego przepisu nastąpiło przez dokonanie takiej interpretacji, zgodnie z którą możliwe jest poddanie się w akcie

notarialnym egzekucji dotyczącej ustanowienia hipoteki na nieruchomości dłużnika, podczas gdy z treści przepisu wynika, że tytułem egzekucyjnym może być jedynie taki akt notarialny, który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub uiszczenie innych rzeczy zamiennych.

Odnosząc się do tego zarzutu trzeba w pierwszej kolejności podkreślić, że w rozpoznawanej sprawie zastosowanie znajduje art. 777 k.p.c. w poprzednim brzmieniu. Z treści tego przepisu rzeczywiście wynika, że nie jest możliwe poddanie się egzekucji przez dłużnika, którego zobowiązanie obejmuje ustanowienie hipoteki w celu zabezpieczenia określonego świadczenia. Stwierdzenie takie nie przesądza jednak o zasadności kasacji. Trafnie bowiem zauważył Sąd drugiej instancji, że istnieje prawomocne orzeczenie Sądu Okręgowego w K., który postanowieniem z dnia 6 maja 2002 r. ograniczył egzekucję ze wskazanego aktu notarialnego w stosunku do powódki do wysokości obciążającej nieruchomości hipoteki, tzn. do kwoty 19.552 zł. Oznacza to, że kwestia skuteczności poddania się egzekucji przez powódkę w akcie notarialnym Rep. A (...) /95 została już rozstrzygnięta i nie może być przedmiotem ponownej analizy. Za takim stanowiskiem przemawia treść art. 365 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Ustalenie zaś, że wpłacona kwota przewyższa 19952 zł, nie zostało zakwestionowane - jak wskazano, w ramach drugiej podstawy kasacyjnej skarżący wskazuje jedynie art. 777 k.p.c.

Nie znajdują także podstaw zarzuty sformułowane w ramach naruszenia prawa materialnego. Przede wszystkim Sądy orzekające trafnie przyjęły, że powódka nie przyjęła na siebie nieograniczonej odpowiedzialności za zobowiązanie M. W. wynikające z umowy pożyczki zawartej przez nią z pozwanym. Postanowienie umowy, w którym powódka „uznaje dług” M. W. wobec A. K. z tytułu pożyczki nie może wywołać skutku prawnego wskazywanego przez pozwanego. W prawie polskim nie jest możliwe uznanie cudzego długu, a skarżący nie kwestionował ustalenia, że nie zostało udzielone poręczenie. Nawiasem mówiąc w kasacji skarżący nie podniósł, podnoszonego w apelacji, zarzutu naruszenia art. 65 § 2 k.c.

Sąd drugiej instancji nie naruszył art. 353¹ k.c. choćby z tego względu, że nie był przedmiotem jego analizy zakres obowiązywania zasady swobody umów.

Nie znajduje również podstaw zarzut naruszenia art. 371 k.c. Konstrukcja odpowiedzialności *in solidum* nie jest uregulowana w ustawie, jednak powszechnie akceptuje się możliwość jej stosowania. Panuje także zgoda co do tego, że sytuacja dłużników odpowiadających *in solidum* podlega ocenie przy odpowiednim zastosowaniu

przepisów o solidarności - w okolicznościach rozpoznawanej sprawy solidarności biernej. Nie sposób zatem uznać za trafny zarzut naruszenia art. 371 k.c. w postaci przedstawionej w kasacji. Oczywiście trafne jest stwierdzenie, że przepisy o solidarności odnoszą się do stosunków o charakterze obligacyjnym, ale nie wyklucza to możliwości ich odpowiedniego zastosowania do oceny sytuacji powódki oraz M. W.

Z tych względów kasacja podlegała oddaleniu jako pozbawiona usprawiedliwionych podstaw (art. 393¹² k.p.c.).